

Handleiding

Werken in Nederland en ONA voor de begeleider

Ad Bakker

Documenten bij ONA

Oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt (ONA) is vanaf 2015 onderdeel van het verplichte inburgeringsexamen en de beide staatsexamens NT2.

Bij het examen hoort een aantal documenten:

- Eindtermen oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt (8 pagina's)
- Resultaatkaarten (8 stuks + voorblad)
- Toelichting oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt (3 pagina's)
- Toelichting bij de resultaatkaarten (13 pagina's)
- Woordenlijst bij de resultaatkaarten (6 pagina's)

U kunt deze documenten onder andere vinden op de volgende website: www.inburgeren.nl, onder 'regel het met DUO', ketenpartners.

In deze handleiding leest u hoe inburgeraars die zich oriënteren op de arbeidsmarkt en zich voorbereiden op het examen ONA het beste met deze documenten om kunnen gaan in combinatie met WIN.

Eindtermen Oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt (Eindtermendocument)

Het *doel* van het examenonderdeel:

'...de inburgeraar in een vroeg stadium – dat wil zeggen lopende het inburgeringsprogramma – te laten kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt en stappen te laten zetten die leiden tot het zo snel mogelijk, maar ook duurzaam, verwerven van een plek op de Nederlandse arbeidsmarkt.' (Eindtermen pagina 1)

Uitgangspunten van het examenonderdeel:

'Voor de focus bij het onderdeel Oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt is gekozen om ervoor te zorgen dat de inburgeraar zelf initiatieven ontplooit en stappen neemt. Die initiatieven en stappen moeten ertoe leiden dat hij werk vindt, of – als dat niet direct haalbaar is – dat hij in elk geval duidelijk voor ogen heeft welke stappen hij gaat zetten om werk te vinden om in aanmerking te komen voor het gewenste beroep.' (Eindtermen pagina 3)

'Het onderdeel is handelingsgericht. Daarom is voor het formuleren van de eindtermen zo veel mogelijk gekozen voor formulering in termen van handelingen en concrete, individuele actieplannen. Soms is er sprake van kennis.' (Eindtermen pagina 3)

'De eindtermen verwoorden het (minimale) einddoel waar de inburgeraar in het onderdeel naartoe dient te werken en wat hij in elk geval moet laten zien, doen of weten. De eindtermen vormen aldus de toetsbare (eind)doelen van het onderdeel.' (Eindtermen pagina 3)

'Elk handelings- of kennisdoel in dit eindtermendocument is 'vertaald' in termen van indicatoren die de inburgeraar vragen concreet zichtbaar te maken dat hij de betreffende handeling heeft verricht of zich de beoogde kennis heeft eigengemaakt.' (Eindtermen pagina 3)

Conclusie

In bovenstaande formuleringen is sprake van een 'dubbel' doel, een doel in een doel:

- Voorbereidende stappen →
- Het verwerven van een plek op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Het examen is een *middel* om te verifiëren wat de inburgeraar weet en heeft ondernomen met betrekking tot het verwerven van een (duurzame) plek op de Nederlandse arbeidsmarkt. (Eindtermendocument pagina 1,2)

Werken in Nederland (WIN) en ONA

'Dit eindtermendocument is geen onderwijscurriculum.' (Eindtermen pagina 3)

'Het eindtermendocument is niet bedoeld voor de inburgeraars, maar voor instanties en personen, die op enigerlei wijze de inburgeraar ondersteunen bij het toewerken naar de eindtermen, bijvoorbeeld door begeleiding of het

aanbieden van materialen en/of onderwijsaanbod.’ (Eindtermendocument pagina 4)

Werken in Nederland (WIN) is een uitwerking van bovenstaande visie uit het eindtermendocument. Het is opgezet als onderwijscurriculum en als zodanig wél voor de inburgeraar zelf bedoeld.

Stap voor stap komen onderwerpen aan bod waarvan de inburgeraar kennis moet hebben om zich te oriënteren op de Nederlandse arbeidsmarkt. De inhoud is een uitwerking van de acht thema’s en kan gebruikt worden bij het invullen van de resultaatkaarten. De inhoud correspondeert *niet* met de volgorde van resultaatkaarten en de vragen.

Aan de hand van de doelstelling van ONA heb ik veldwerk gedaan. Ik ben te rade gegaan bij specialisten op het gebied van beroepenoriëntatie en loopbaanbegeleiding. Ik heb geïnventariseerd hoe de beroepspraktijk omgaat met de onderwerpen die op de resultaatkaarten aan bod komen. Zo vormde zich als vanzelf een logisch concept van twee delen met respectievelijk drie en zeven hoofdstukken.

Zo is WIN een op zichzelf staand handboek geworden met nuttige informatie voor iedereen die zich bezighoudt met beroepenoriëntatie en loopbaanplanning. Ook niet-inburgeringsplichtigen die een stap op de arbeidsmarkt willen zetten, al dan niet van allochtone afkomst, kunnen er hun voordeel mee doen.

Het taalniveau van WIN sluit aan op het taalniveau van de resultaatkaarten: A2. De meeste inburgeraars zullen dit taalniveau op het moment dat ze zich aan dit examenonderdeel beginnen nog niet beheersen. Begeleiding zal dus nodig zijn.

De praktijk leert dat de meeste begeleiders van inburgeraars van oorsprong opgeleid zijn als Nt2-docent. De aard van dit examenonderdeel ligt echter meer bij beroepenoriëntatie en loopbaanplanning. Het is daarom nuttig dat degenen die de inburgeraar bij dit onderdeel begeleiden zich oriënteren op deze vakgebieden om de ontwikkelingen bij te houden. Op internet is veel informatie hierover voorhanden. In de tekst van WIN wordt vaak naar websites verwezen waarop allerlei uitbreidingen van de behandelde stof te vinden zijn. De vermelding van deze websites is zowel voor de inburgeraar als de begeleider bedoeld.

Uitgangspunten ONA

Uit het eindtermendocument valt op te maken dat Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt geen vak is met voorgeschreven kennis en vaardigheden die worden getoetst. De inhoud van ONA is voor elke inburgeraar anders.

'Het staat de inburgeraar vrij een veel bredere exploratie van de arbeidsmarkt en alle aspecten die daarin aan de orde zijn, uit te voeren. Minder doen dan het in de eindtermen gegeven pakket van 'resultaten' is echter niet toegestaan.' (Eindtermen pagina 3)

'De stappen die de inburgeraar al of niet onder begeleiding zet om toe te werken naar het bereiken van de eindtermen, kunnen breder en oneindig veel gelaagder zijn dan de eindtermen zelf. Concreet gezegd: een inburgeraar gaat bijvoorbeeld bij het thema "Je eigenschappen kennen" idealiter niet als eerste opdracht een rij Nederlandse termen voor eigenschappen en competenties uit het hoofd leren om aan de eindtermen te kunnen voldoen. Beter is dat hij binnen dit thema tal van oriënterende en verdiepende activiteiten ontplooit, die er uiteindelijk in resulteren dat hij kan voldoen aan de eindtermen die het thema heeft.' (Eindtermen pagina 3)

WIN ten opzichte van de eindtermen

De eindtermen zijn ingedeeld in thema's. Deze zijn een resultaat van een inventarisatie van succesfactoren die cruciaal zijn voor het succesvol en duurzaam betreden van de arbeidsmarkt. Deze inventarisatie is verricht door deskundigen op dit gebied en inburgeraars.

De acht thema's zijn:

- 1 Beroeporiëntatie
- 2 Realistisch beroepsbeeld
- 3 Je eigenschappen kennen
- 4 Beroepskansen
- 5 Beroepscompetenties verwerven
- 6 Netwerk opbouwen
- 7 Werk vinden
- 8 Werkcultuur

Aan de hand van deze thema's gaat de inburgeraar aan de slag.

'De inburgeraar onderzoekt binnen deze thema's de mogelijkheden en eisen van de Nederlandse arbeidsmarkt en reflecteert op basis van de verworven informatie op de eigen mogelijkheden en kansen.' (Eindtermen pagina 1)

'Het doorlopen van de acht thema's is een *proces*, waarin de inburgeraar beslissingen neemt rond het werk/beroep dat hij wil gaan uitoefenen en tevens zoveel mogelijk concrete stappen zet, die zijn kans met dit werk/beroep op de arbeidsmarkt vergroten.' (Eindtermen pagina 1)

De uitkomst van dit proces legt de inburgeraar vast op resultaatkaarten. Voor elk thema is speciaal als onderdeel van het portfolio een aparte resultaatkaart ontwikkeld.

Voor het examen zijn de eindtermen 'omgezet in resultaatkaarten, die door de inburgeraar persoonlijk met individuele resultaten dienen te worden ingevuld.' (Eindtermen pagina 1)

'De ingevulde resultaatkaarten vormen samen het portfolio Oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt van de inburgeraar.' (Eindtermen pagina 1)

Doorlopen van het proces

Bij het proces van het doorlopen van de acht thema's heeft de inburgeraar houvast aan de resultaatkaarten. Hierbij hoort een toelichting die zich rechtstreeks tot de inburgeraar richt. Deze toelichting bevat alle praktische informatie die de inburgeraar nodig heeft met betrekking tot het invullen van de resultaatkaarten en het verdere verloop van het examen. De eerste drie pagina's bevatten algemene informatie over het examen. De volgende pagina's geven uitleg bij elke resultaatkaart afzonderlijk. Omdat alle specifieke uitleg over het invullen van de resultaatkaarten hier te vinden is, komt dit in WIN niet meer speciaal aan de orde.

Bij het doorlopen van de thema's is een belangrijk punt van aandacht de *volgorde* die daarbij gekozen moet worden.

Het eindtermendocument zegt hierover dat de inburgeraar kan afwijken

van de volgorde waarin de thema's gerangschikt zijn op de resultaatkaarten. Achter deze geprogrammeerde volgorde zit volgens het eindtermendocument wel een 'basale logica'. Alleen is deze volgorde *niet voor elke* inburgeraar logisch. De volgorde is in ieder geval *wel* logische voor nieuwkomers die bij hun vestiging in Nederland al weten welk beroep zij willen uitoefenen.

Over de omvang van deze groep wordt verder opgemerkt:

'Verwacht kan worden dat nieuwkomers *over het algemeen* een beeld hebben van het beroep dat zij willen uitoefenen in Nederland.' (Eindtermen pagina 2)

Hierbij wil ik een kanttekening plaatsen. Dat het merendeel van de inburgeringsplichtigen een beeld zou hebben van het beroep dat zij in Nederland willen uitoefenen, lijkt mij een optimistische inschatting. Bij de stroom nieuwkomers anno 2015 zitten veel vluchtelingen die in hun eigen land nooit een afgewogen beroepskeuze hebben gemaakt zoals in Nederland gebruikelijk is tegen de achtergrond van een rijk geschakeerde arbeidsmarkt. En degenen die een beroepswens hebben op grond van opleiding en ervaring in hun land van herkomst, zullen in Nederland vaak toch blanco aan hun oriëntatie moeten beginnen om te ontdekken welke plek op de Nederlandse arbeidsmarkt hierbij aansluit. En in het geval dat de eerste beroepswens teveel bijgesteld moet worden om nog realistisch te zijn, waarop is dan een eventuele 'tweede keus', gebaseerd, laat staan een 'derde keus'? Achter het kiezen van het 'gewenste beroep' waarmee de eerste resultaatkaart begint, gaat een veel ingewikkelder proces schuil dan het eindtermendocument en de toelichting suggereren. Om deze reden wijkt de opbouw van WIN van de resultaatkaarten af. In het boek wordt eerst geleidelijk naar de keuze van het gewenste beroep toegewerkt. Uiteraard is het aan de gebruiker zelf om te beoordelen in hoeverre de behandelde onderwerpen op zijn situatie van toepassing zijn.

Noot *

De vraag is wat het doel van het examen ONA voor deze voorbeeldcategorie nog is, behalve de formele verplichting om het examen af te leggen. Iemand die werk of ervaring heeft op de Nederlandse arbeidsmarkt, voldoet daarmee al aan het doel van ONA. Hij heeft initiatieven ontplooid en stappen gezet die naar werk leiden en kennismaking met de Nederlandse arbeidsmarkt.

In het geval dat een inburgeraar nog niet weet welk beroep hij in Nederland wil gaan doen geldt het volgende:

'Er kunnen echter inburgeraars zijn, voor wie de gegeven volgorde minder logisch is. Bijvoorbeeld inburgeraars die al werk of ervaring op de Nederlandse arbeidsmarkt hebben. * De inburgeraar kan daarom het thema laten aanvragen bij het thema dat het beste aansluit op zijn huidige situatie; er wordt geen dwingende volgorde opgelegd. Wel moet iedere inburgeraar alle thema's behandelen.' (Eindtermen pagina 2).

Cyclisch proces

Het thema van de eerste resultaatkaart is 'Beroepeneriëntatie' maar inhoudelijk wordt voorbijgegaan aan wat beroepeneriëntatie in werkelijkheid is. Beroepeneriëntatie is een zelfonderzoek dat moet leiden tot een beroepskeuze. Natuurlijk is het maken van de keuze een belangrijk onderdeel van ONA. Maar in de opbouw van het portfolio van acht resultaatkaarten geldt de gemaakte keuze als start. In de praktijk kan dat vaak niet het geval zijn en zullen de thema's van de volgende resultaatkaarten gebruikt worden voor een zelfonderzoek dat op een beroepskeuze is gericht.

WIN beschouwt beroepeneriëntatie in de oorspronkelijke betekenis als een belangrijk onderdeel van ONA. Om tot een goed gemotiveerde beroepskeuze te komen is een gedegen aanloop nodig. De eerste vier hoofdstukken van het boek ondersteunen de inburgeraars tijdens hun verkenningsstocht die uiteindelijk moet leiden naar de keuze van een gewenst beroep.

Als voor iemand zonder duidelijke beroepswens de geprogrammeerde volgorde van de thema's met bijbehorende resultaatkaarten niet de logische is, welke volgorde is dat dan wel? En welke aanpak past bij hen? In de Toelichting resultaatkaarten wordt deze categorie inburgeraars rechtstreeks aangesproken.

'U heeft nog geen beroep. U heeft ook geen gewenst beroep. *Zoek dan eerst een beroep waarin u graag wilt werken.* Dan heeft u een gewenst beroep. Vul dan de acht Resultaatkaarten in voor dat beroep.' (Toelichting Resultaatkaarten pagina 3)

Terecht wordt er in het eindtermendocument vanuit gegaan dat er na het invullen van het gewenste beroep van alles mis kan gaan.

Cyclisch proces

'Belangrijk is ook dat het mogelijk en zelfs waarschijnlijk is, dat inburgeraars een aantal thema's opnieuw doorlopen. Immers kan gedurende het onderzoeken van de haalbaarheid van het voorkeursberoep blijken, dat het te hoog gegrepen is qua vereiste scholing en kwalificaties, of dat er geen vacatures voor het beroep te vinden zijn en de kans op werk niet groot is. In dat geval kan de inburgeraar teruggaan naar het *thema Beroepeneriëntatie* en een nieuw beroep kiezen, om vervolgens het nader onderzoek naar de diverse beroepsaspecten hiervoor te doen. In principe kan de inburgeraar deze exercitie zelf meermalen herhalen, net zolang tot een realistisch

en kansrijk beroep is gevonden. Het doorwerken van het onderdeel kan dus een cyclisch proces zijn.’ (Eindtermen pagina 2)

Voor degenen die in dit cyclische proces terechtkomen, is het ‘herhaald invullen’ van de resultaatkaarten een zelfonderzoek dat uiteindelijk een passende beroepskeuze moet opleveren. In het cyclische proces zijn de resultaatkaarten 2 t/m 8 zijn met ‘terugwerkende kracht’ van invloed op het juist invullen van de eerste resultaatkaart met een gewenst beroep waarmee de inburgeraar én de eindstreep van het examen haalt én waarmee hij uiteindelijk aan de slag kan. De ‘logische volgorde’ van de thema’s die de inburgeraar dan voor zichzelf kiest, wordt dan een volgorde die uit oogpunt van beroepenoriëntatie in haar oorspronkelijke betekenis logisch is.

In de inleiding waarmee WIN begint, staat een praktische handleiding hoe de resultaatkaarten in combinatie met het boek voor dit cyclische proces kunnen worden gebruikt. Stap voor stap wordt aangegeven hoe de resultaatkaarten als hulpmiddel kunnen worden gebruikt bij een zelfonderzoek dat tot een goede beroepskeuze moet leiden. De handleiding koppelt de veranderde, uit oogpunt van beroepenoriëntatie logische volgorde van invullen aan de logica van WIN. Ook van de begeleider wordt verwacht dat hij met de inburgeraar meedenkt vanuit diens mogelijkheden.

Duurzame plek op de arbeidsmarkt

In het kader van ons cyclische proces keren we terug bij het doel van Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt.

‘...de inburgeraar in een vroeg stadium – dat wil zeggen lopende het inburgeringsprogramma – te laten kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt en stappen te laten zetten die leiden tot het *zo snel mogelijk, maar ook duurzaam*, verwerven van een plek op de Nederlandse arbeidsmarkt.’ (Eindtermen pagina 1)

Op veel gebieden worden ‘zo snel mogelijk’ en ‘duurzaam’ opgevat als strijdig met elkaar. In het kader van ONA blijktbaar niet. Begeleider en inburgeraar krijgen de opdracht om een route uit te stippelen voor een proces dat snel naar werk leidt en tegelijk anticipeert op het bijbehorende toekomstperspectief.

Onduidelijk blijft wat het begrip *duurzaam* in relatie tot een plekje op de arbeidsmarkt betekent. De tijd dat het als een verdiensplek werd gezien wanneer iemand zijn hele leven aan een en dezelfde baan wijdde, is voorbij. Het etiket 'twaalf ambachten, dertien ongelukken' heet tegenwoordig 'flexibele instelling'.

Op de arbeidsmarkt vinden grote veranderingen plaats. Wie nieuw toetreedt, krijgt te maken met de ontwikkeling dat een arbeidsplek steeds minder vastigheid biedt. De inhoud en vorm van arbeidscontracten en de wetgeving waaruit zij voortkomen, tonen hetzelfde beeld.

Voor het maken van goede keuzes bij sollicitaties en loopbaanplanning, is inzicht in deze materie nodig. De resultaatkaarten besteden hier nauwelijks aandacht aan. In WIN is hier wel veel plaats voor ingeruimd. Uitzendwerk, flexcontracten, vaste contracten, aangenomen werk en dergelijke worden duidelijk uitgelegd. Hetzelfde geldt voor rechten en plichten uit werk.

Voor degenen die zich in deze tijd op de arbeidsmarkt voorbereiden, is het frustrerend om hen voor te spiegelen dat een 'duurzame arbeidsplek' en een 'vaste baan' synoniem zijn. Duurzaam betekent veeleer een arbeidsplek waar je de kans krijgt om je mogelijkheden optimaal te benutten zodat je met plezier werkt en je verder kunt ontwikkelen. In het verlengde van *beroepenoriëntatie* ligt *loopbaanplanning*. Een algemeen gehanteerde definitie voor dit vak luidt:

Begeleiding van iemands loopbaan, met het doel iemand voor een loopbaan te laten kiezen waarin hij gezien zijn capaciteiten optimaal tot zijn recht komt.

In WIN wordt hier aandacht aan besteed vanuit diverse gezichtspunten. Sommige daarvan zijn uitgewerkt, andere worden slechts kort aangeroerd, al dan niet onder verwijzing naar websites die nuttig kunnen zijn voor begeleiders en inburgeraars. Loopbaanbegeleiding betreft een dermate groot vakgebied dat een volledig overzicht onmogelijk is. In de eindtermen wordt vanuit eenzelfde visie gesproken.

'De stappen die de inburgeraar al of niet onder begeleiding zet om toe te werken naar het bereiken van de eindtermen, kunnen breder en oneindig veel gelaagder zijn dan de eindtermen zelf.' (Eindtermen pagina 3)

Handelingsgericht

'Het onderdeel is handelingsgericht. Daarom is voor het formuleren van de eindtermen zo veel mogelijk gekozen voor formulering in termen van handelingen en concrete, individuele actieplannen. Soms is er sprake van kennis.' (Eindtermendocument pagina 3)

'Elk handelings- of kennisdoel in dit eindtermendocument is 'vertaald' in termen van indicatoren die de inburgeraar vragen concreet zichtbaar te maken dat hij de betreffende handeling heeft verricht of zich de beoogde kennis heeft eigen gemaakt.' (Eindtermendocument pagina 3)

In aanloop naar het examen ONA is het zaak dat de inburgeraar weet dat het bij het invullen van de resultaatkaarten *niet* gaat om het geven van 'correcte antwoorden' op 'vragen'. Waar het *wel* om gaat, zijn twee dingen. Enerzijds laat hij met wat hij heeft ingevuld zien wat hij gedaan heeft; welke *acties* hij *ondernomen* heeft om zich op de Nederlandse arbeidsmarkt te oriënteren. Anderzijds geeft hij door middel van het ingevulde *blijk van kennis*. Geen 'objectief toetsbare' kennis, maar kennis van waaruit hij handelt of denkt te gaan handelen bij het verwerven van een duurzame plek op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Ook de beoordeling van het ingevulde portfolio en het eindgesprek liggen in deze lijn. Het invullen van de resultaatkaarten naar het voorbeeld van een goedgekeurd portfolio van iemand anders kan voor sommigen verleidelijk zijn, maar voor het succesvol afronden van het examen zet je jezelf zo op een dood spoor. Het uitgangspunt van het examengesprek is immers dat de kandidaat bij alles wat hij op de resultaatkaarten heeft ingevuld met betrekking tot zijn persoonlijke omstandigheden toe te lichten. Met andere woorden: hoe en waarom hij gehandeld heeft of denkt te gaan handelen op de manier zoals hij die in zijn portfolio aangeeft. Deze motivering kan niet met een portfolio dat over iemand anders gaat.

Begeleiding bij het invullen van de resultaatkaarten

Met de Toelichting resultaatkaarten krijgt de inburgeraar zelf de aanwijzingen in handen wat van hem verwacht wordt bij het invullen van de resultaatkaarten. Ook wordt uitgelegd wat hij vervolgens moet doen om het examenonderdeel ONA tot een goed einde te brengen. De resultaatkaarten

en de toelichting zijn op A2-niveau opgesteld met de bedoeling dat de inburgeraar er zelf mee uit de voeten kan. In de praktijk zal passende uitleg door iemand die het Nederlands goed beheerst een welkome aanvulling zijn.

Degene die inburgeraars bij ONA begeleidt dient zich echter wel te realiseren dat een 'ONA-les' niet gericht hoort te zijn op Nt2-doelen.

Wat het doel van elk onderdeel dat ingevuld moet worden wel is, is stap voor stap maar ook heel compact te vinden in het eindtermendocument van bladzijde 5 t/m 8. Om de opbouw van deze bladzijden goed te doorzien is het belangrijk om eerst aandachtig het schema onder A3 van de toelichting te bekijken, met name de onderverdeling van elke resultaatkaart in:

- thema;
- algemeen doel van het thema;
- gewenste handeling of kennis;
- indicator dat de handeling is gedaan of kennis is verworven.

Bij elk van deze vier wordt een apart doel nagestreefd. Als je met de resultaatkaarten werkt, moet je bij elk onderdeel in het oog houden met welke van de vier je op dat moment bezig bent.

Omdat het schema alleen in het eindtermendocument voorkomt en in de toelichting voor de inburgeraar ontbreekt, is het de rol van de begeleider om de inburgeraar bij het invullen van de resultaatkaarten op de verschillende doelen te wijzen.

Het vereist nogal wat puzzelwerk om elke onderdeel van elke resultaatkaart aan het juiste doel te koppelen. Op bladzijde 4 van het eindtermendocument is aan de hand van het thema 'Netwerk opbouwen' bij wijze van voorbeeld gedaan. De overige thema's zoals die op bladzijde 5 t/m 8 van het eindtermendocument worden gepresenteerd, heb ik conform dit voorbeeld 'behandeld' en voorzien van enkele praktische aanwijzingen bij het invullen. De bewerkingen van de resultaatkaarten zijn het resultaat. U kunt deze bewerkingen apart downloaden. Ze zijn bedoeld als hulpmiddel voor de begeleider om de inburgeraar bij het invullen van de resultaatkaarten op weg te helpen.

Wanneer kunnen inburgeringsplichtigen dit examenonderdeel het beste doen? En hoeveel tijd is ervoor nodig?

De reden om het examen ONA in te voeren is dat inburgeraars door iets concreets aangezet worden om zo snel mogelijk een begin te maken met hun oriëntatie op werken in Nederland. In de praktijk betekent dit het opstarten van diverse acties die daarbij horen:

- afspraken maken;
- websites raadplegen;
- advertenties bijhouden;
- voorlichtingsbijeenkomsten bijwonen;
- netwerken.

Voor het examen is kennis van de Nederlandse taal op A2-niveau een vereiste, maar de inburgeraar kan vanuit zijn 'steuntaal' al veel voorwerk doen. Voor een goede planning is het belangrijk dat de inburgeraar al direct aan het begin van zijn inburgeringstraject goed geïnformeerd wordt over het bestaan en de bedoeling van het examen en op gang geholpen wordt met het onderzoeken van zijn mogelijkheden in zijn steuntaal. Vanaf het moment dat zijn acties resultaten opleveren, kunnen deze gebundeld worden tot wat uiteindelijk het portfolio wordt.

Naarmate het Nt2-niveau toeneemt, kan hij het Nederlands steeds meer in de acties integreren. Vanaf het moment dat hij op weg is naar A2 kan WIN ingezet worden en kunnen de resultaatkaarten worden geïntroduceerd. Het heeft alleen zin om te proberen ze in te vullen na voorafgaande acties. In de laatste fase gaat het om een wisselwerking. Uit de resultaatkaarten kan de inburgeraar opmaken welke acties hij geacht wordt te ondernemen en welke indicatoren hij op zijn portfolio moet laten zien. Het definitief invullen van het portfolio is dan verder een kwestie van één sessie.

Na het invullen van de resultaatkaarten kan het examengesprek worden getraind. Omdat dit in het Nederlands plaatsvindt, kan van dit onderdeel een Nt2-les 'gesprekken voeren' worden gemaakt.

Ad Bakker
mei 2015